

§ 18 Förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017–2020 – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 30 september 2016, dnr 1.5.1.-421-2016.

Förvaltningen anser att en helhetssyn och en likställighet är mycket viktig i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen anser att föreliggande förslag till program kan fylla en viktig funktion som ram och struktur för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Programmet kan även ge en eftersökt helhetssyn och likställigheten över staden.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett förslag till beslut från Moderaterna och Liberalerna. Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i förslaget i form av ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag:

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. delvis bifalla förvaltningens förslag, samt
2. i övrigt anföra följande:

Ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är positivt och mycket välkommet. Att utsättas för våld och förtryck är en inskränkning på människors frihet och integritet. Varje individ har rätt att leva och bestämma över sitt eget liv. När denna rättighet inte upprätthålls är det samhällets ansvar att agera och säkerställa att de grundläggande värdena i samhället bejakas.

Det är dock förvånande att majoriteten inte strävar efter ett blocköverskridande samarbete, dels för att programmet ska vara gällande över mer än en mandatperiod, dels krävs ett samarbete för ett mer långsiktigt och hållbart arbete. Det faktum att kompetens från utomstående aktörer saknas i programmet är också bekymmersamt. Civilsamhällets organisationer, myndigheter och experters kompetens är ovärderliga och behövs i arbetet för att motverka våld och förtryck.

Då majoriteten inte heller gett uttryck för att handlingsplaner ska upprättas, efterfrågar vi konkretion, analys samt en genomförandeplan i programmet. Till exempel måste begreppet ”behov” vid stödinsatser brytas ner, så att det blir tydligt både vem eller vilka som utgör hot och de risk- och sårbarhetsfaktorer som finns för den utsatte.

Det handlar även om att problematisera utmaningarna i Stockholms ytterstadsområde. Ett systematiskt förtryck av kvinnor är vanligt förekommande i områdena och därtill föreligger ett socioekonomiskt utanförskap. Unga kvinnor blir offer för hederskulturen, men även pojkar blir både förövare och offer när då de tvingas upprätthålla hedersnormer. Kvinnor och män som söker en fristad i Sverige ska inte mötas av samma förtryck som de en gång flydde ifrån.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är något som kan drabba människor av olika könsidentitet, i alla åldrar och oavsett funktionsförmåga.

Kvinnor med funktionsnedsättning är i minst lika hög grad som kvinnor utan funktionsnedsättning utsatta för våld eller hot om våld. I programmet nämns visserligen personer med funktionsnedsättning, men ej som kvinnor och män. Denna ofta förekommande avsexualisering är en viktig förklaring till att dessa brott många gånger tar längre tid att upptäcka, till den okunskap som fortfarande finns inom rättsväsendet samt till att det tar längre tid för kvinnor med funktionsnedsättning att ta sig ur en våldsamt, destruktiv relation.

Även om våldet oftast utövas av män och det oftast är kvinnor som drabbas är det viktigt att inte fastna i det normtänkande i arbetet med att hjälpa dem som utsätts. Därför är det viktigt att ett program som detta genomsyras av normkritiskt tänkande. Vi saknar tydlighet kring detta i programmet. Även om programmet nämner män som utsätts för våld i nära relationer och unga män som utsätts för hedersrelaterat våld är det inte tillräckligt tydligt och genomsyrar inte programmet på det sätt som det borde. Det bör också stå att ”pojkar och män” kan utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi kan dessutom konstatera att i listan över referenslitteratur finns inget av den forskning kring män som utsätts för våld i nära relationer som har gjorts, till exempel på Göteborgs och Uppsala universitet. Vi noterar också att det inte någonstans i målen står att människor som har utsatts för våld i nära relationer ska få det stöd de behöver oavsett könsidentitet.

Vi saknar fördjupning i vad psykiskt våld är, hur det kan ta sig i uttryck, hur det kan drabba och framför allt frågan om hur svårt det är att förklara och lagföra. Vi saknar förslag på hur civilsamhället ska kunna vara en del av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

exempelvis när det handlar om flerspråkig information på stadens webbplats till barn och vuxna som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi hoppas att majoriteten bjuder in Alliansen för samtal kring hur vi förbättrar programmet enligt ovanstående. Då kan vi få till stånd en blocköverskridande överenskommelse för att säkerställa det långsiktiga arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad.

Ersättaryttrande

Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i Moderaternas och Liberalernas reservation i form av ersättaryttrande.